

Sygn. akt *I ACa 459/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 czerwca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga**

Sędziowie: **Ewa Staniszevska**

Małgorzata Goldbeck-Malesińska /spr./

Protokolant: **st.sekr.sąd. Kinga Kwiatkowska**

po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 2020 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa - Naczelnika(...) Ż.**

przeciwko **G. T.**

o uznanie umowy za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 20 listopada 2018 r. sygn. akt I C 12/18

1. oddała apelację;

2. zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - (...) 4.050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Ewa Staniszevska Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Małgorzata Goldbeck-Malesińska

I ACa 459/19

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa -(...) Ż. wniósł przeciwko pozwanej - G. T. pozew o uznanie za bezskuteczną wobec powoda czynności prawnej w postaci umowy darowizny z dnia 22 lipca 2015 roku, zawartej w formie aktu notarialnego, przed notariuszem M. B., za numerem Rep. A nr 3283/2015, pomiędzy A. K. a G. T., na podstawie której A. K. darował na rzecz swojej siostry G. T.:

1. nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 7,6400 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

2. nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...) o łącznej powierzchni 10,1100 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w(...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

3. nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 2,9411 ha, położoną w G., dla której Sąd Rejonowy w(...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

4. udział 1/2 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości składającej się z działki oznaczonej numerem (...), o powierzchni 0,09 ha, położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...),

w celu zaspokojenia przysługującej mu w stosunku do dłużnika A. K. wierzytelności pieniężnej wraz z należnymi odsetkami od zaległości podatkowych, kosztami upomnień i kosztami egzekucji z tytułu podatku od towarów i usług w łącznej kwocie 217 567,09 zł na dzień 15 grudnia 2017 r., stwierdzonej następującymi tytułami wykonawczymi wystawionymi przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż.: (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r., (...) (...) z dnia 11.01.2017r.

Powód jednocześnie domagał się zasądzenia od pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – (...) według norm przepisanych.

Pismem procesowym z dnia 5 kwietnia 2018 roku /k. 234-236/ powód zmodyfikował swoje roszczenia w ten sposób, że w zakresie chronionych wierzytelności pieniężnych zrezygnował z żądania objęcia ochroną pauliańską dwóch wierzytelności przysługujących mu w stosunku do dłużnika A. K. , tj.: wierzytelności z tytułu podatku od towarów i usług za czerwiec 2014 r., stwierdzonej tytułem wykonawczym numer (...) (...) oraz z tytułu podatku od towarów i usług za lipiec 2014 r., stwierdzonej tytułem wykonawczym numer (...) (...). Powód oświadczył, że wymienione należności wygasły w wyniku skutecznej ich egzekucji od dłużnika poprzez zajęcie rachunku bankowego. Ponadto strona powodowa wyjaśniła, że na skutek tej egzekucji doszło również do częściowego zaspokojenia wierzytelności z tytułu podatku od towarów i usług za kwiecień 2014 r., stwierdzonej tytułem wykonawczym numer (...) (...), w kwocie 2 811,30 zł. W związku z powyższym, łączna wierzytelność pieniężna przysługująca powodowi wraz z odsetkami na dzień 9 lutego 2018 r. stanowi sumę 191 936,02 zł. W pozostałym zakresie powód podtrzymał swoje żądania.

Wyrokiem zaocznym z dnia 19 kwietnia 2018 roku, o sygn. akt I C 12/18, Sąd Okręgowy w Zielonej Górze uznał za bezskuteczną wobec powoda Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. umowę darowizny z dnia 22 lipca 2015 roku zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. B. za numerem Rep. (...) pomiędzy A. K. a G. T., na podstawie której A. K. darował na rzecz G. T.:

a) nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 7,6400 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

b) nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 10,1100 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

c) nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...) o łącznej powierzchni 2,9411 ha, położoną w G., dla której Sąd Rejonowy w(...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

d) udział wynoszący 1/2 część w nieruchomości składającej się z działki oznaczonej numerem (...), o powierzchni 0,09 ha, położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), do wysokości przysługujących powodowi wierzytelności w łącznej kwocie 191 936,02 zł z tytułu niezapłaconego podatku od towarów i usług wraz z należnymi odsetkami od zaległości podatkowych, kosztami upomnień i kosztami egzekucji wynikających z tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko A. K. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. o numerach:

- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.
- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.
- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.
- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.
- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.
- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.;

Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie powództwo oddalił, jednocześnie zasądził od pozwanej na rzecz Prokuraturii (...) kwotę 10 800 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 9 597 zł tytułem brakujących kosztów sądowych.

Na skutek rozpoznania sprzeciwu pozwanej od wyroku zaocznego wyrokiem dnia 20 listopada 2018 roku Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawie o uznanie umowy za bezskuteczną, w punktach:

1. utrzymał w całości w mocy wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 19 kwietnia 2018 roku wydany w sprawie sygn. akt I C 12/18 ;
2. oddalił wniosek powoda o uzupełnienie wyroku zaocznego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. K. od dnia 1 września 2012 roku prowadzi działalność gospodarczą głównie w zakresie handlu wyrobami tytoniowymi i napojami. W zeznaniach rocznych za 2014 i 2015 roku A. K. wykazywał straty z tej działalności.

W okresie od 9 lutego do 30 czerwca 2015 roku prowadzona była kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług za okres 1 stycznia 2014 roku – 31 grudnia 2014 roku dokonywanych przez A. K. w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

W trakcie jej przeprowadzenia w dniu 26 czerwca 2015 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ż. wydał decyzję zabezpieczającą, określając przybliżoną sumę zobowiązań podatkowych objętych tą kontrolą, na sumę 139 296 zł. Decyzja ta została doręczona A. K. w dniu 16 lipca 2015 roku. Ponadto w tym samym dniu doręczono A. K. protokół przeprowadzonej kontroli podatkowej, z którego wynikało, że posiada on znaczne zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za okres 1 kwietnia 2014 roku – 31 grudnia 2014r.

W dniu 22 lipca 2015 roku A. K. zawarł przed notariuszem M. B. umowę darowizny, na mocy której obdarował swoją siostrę G. T. następującymi składnikami :

- a) nieruchomością składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 7,6400 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);
- b) nieruchomością składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 10,1100 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);
- c) nieruchomością składającą się z działek o numerach :(...), o łącznej powierzchni 2,9411 ha, położoną w G., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) oraz
- d) ½ udziału w prawie własności nieruchomości składającej się z działki oznaczonej numerem (...), o powierzchni 0,09 ha, położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

A. K. jest dłużnikiem podatkowym z tytułu nieuiszczenia podatku od towarów i usług za kwiecień 2014 roku oraz poszczególne miesiące od czerwca do grudnia 2014 roku. Na skutek powyższego, powód Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ż. wystawił tytuły wykonawcze stwierdzające chronione wierzytelności i wszczął na ich podstawie postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi. Zobowiązania dłużnika nie zostały uregulowane a postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do zaspokojenia roszczeń wierzyciela. Nieodpłatne rozporządzenie istotnymi składnikami majątkowymi w postaci prawa własności spornych nieruchomości zdecydowanie wpłynęło na kondycję finansową zobowiązanego. Dłużnik nie posiada obecnie majątku, z którego powód mógłby realnie zaspokoić swoje żądania. Pomimo zastosowania w toku egzekucji wszelkich możliwych czynności, nie udało się ustalić majątku dłużnika pozwalającego na zaspokojenie wymagalnych należności w całości. A. K. dokonując zaskarżonej przez powoda czynności, wyzbył się trzech nieruchomości i udziału w prawie własności w czwartej, co doprowadziło do uniemożliwienia zaspokojenia ciężących na nim zaległości podatkowych i innych należności publicznoprawnych. Stan zaległości podatkowych dłużnika na dzień 9 lutego 2018 roku wynosił wraz z odsetkami 191 936,02 zł. W toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych przeciwko A. K. udało się wyegzekwować jedynie sumę 16 921,84 zł.

A. K. przedmiotowe nieruchomości nabył do majątku osobistego. Wartość darowanych nieruchomości na dzień sporządzenia umowy została oznaczona na kwotę 235 000 zł. Rozporządzenie majątkiem przez A. K. wskutek dokonania zaskarżonej czynności darowizny pozbawiło wierzyciela możliwości zaspokojenia chronionych wierzytelności pieniężnych. Stan jego zadłużenia nie daje szans na pełne zaspokojenie wierzyciela. Jednocześnie pozwana G. T., na rzecz której dokonano zaskarżonej czynności prawnej w postaci umowy darowizny nie wskazała na jakikolwiek inny, zdalny do egzekucji majątek dłużnika, pozwalający na zaspokojenie roszczeń wierzyciela.

Aktualnie A. K. utrzymuje się z prowadzonej działalności gospodarczej, która nie przynosi znacznych zysków. Ponadto nie posiada on żadnego majątku, poza udziałem w nieruchomości usytuowanej w P.. Przeciwko dłużnikowi są prowadzone administracyjne postępowania egzekucyjne na kwotę przekraczającą 2 300 000 zł plus odsetki.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów w postaci: protokołu kontroli podatkowej i jego doręczenia (k. 106 – 118), decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. z dnia 26 czerwca 2015 roku i jej doręczenia (k. 124 – 129), decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. z dnia 20 grudnia 2016 roku, znak (...) - PP. (...) (...) (k. 25-48), decyzji Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Z. z dnia 12 grudnia 2017 roku, znak (...) - (...). (...) .131.2017 (k. 49-59), zestawienia dochodów podatnika za lata 2011-2016 k. 219, decyzji Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. z dnia 20 grudnia 2016 roku, znak (...) - PP. (...) .110.2015 (k. 25-48), decyzji Dyrektora I. Administracji Skarbowej w Z. z dnia 12 grudnia 2017 roku, znak (...) - (...). (...) .131.2017 (k. 49-59), tytułów wykonawczych z dnia 11 stycznia 2017 r. k. 61-76), aktu notarialnego, Rep. (...) (k. 80-82), protokołów o stanie majątkowym zobowiązanego A. K. z dnia 27 lutego 2017 roku i 31 marca 2017 roku (k. 210-213), zestawienie dochodów podatnika za lata 2011-2016 (k. 219).

Sąd Okręgowy wskazał, że żadna ze stron nie kwestionowała wartości dowodowej wymienionych dokumentów. Nie budziła ona również wątpliwości Sądu I instancji.

Sąd ten na podstawie art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 528 k.c. oddalił wnioszek dowodowy strony pozwanej o przesłuchanie w charakterze świadka A. K., ponieważ okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Poza tym kwestionowana czynność prawna została dokonana pod tytułem darmym. W tej sytuacji świadomość pozwanej co do sytuacji majątkowej darczyńcy w momencie zawierania umowy darowizny nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Jednocześnie w opinii Sądu Okręgowego dłużnik, dokonując kwestionowanej czynności prawnej miał pełną wiedzę w zakresie tego, że posiada zaległości z tytułu rozliczenia podatku od towarów i usług za 2014 rok. Sąd I instancji również na podstawie art. 302 § 1 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania pozwanej w charakterze strony, gdyż nie stawiała się ona na termin wyznaczonej rozprawy bez jakiegokolwiek usprawiedliwienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

Strona powodowa domagała się uznania za bezskuteczną w stosunku do niej czynności prawnej dokonanej przez A. K. polegającej na darowaniu pozwanej G. T. nieruchomości położonych: w J., dla których to nieruchomości Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...), a także księgę wieczystą (...), oraz w G., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...). Strona powodowa domagała się nadto uznania za bezskuteczną w stosunku do niej czynności prawnej dokonanej przez A. K., polegającej na darowaniu pozwanej 1/2 udziału w prawie własności nieruchomości położonej w P., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą (...).

Strona powodowa podniosła, że poprzez dokonanie powyższej czynności dłużnik, doprowadził do swojej niewypłacalności, a zatem niemożności zaspokojenia powoda i tym samym do pokrzywdzenia wierzyciela.

Zgodnie z treścią art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, wierzyciel może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Natomiast § 2 cytowanego artykułu stanowi, że czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Sytuację, kiedy czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, określa art. 527 § 2 k.c. Przepis ten wiąże pokrzywdzenie wierzycieli z rzeczywistą niewypłacalnością dłużnika na skutek dokonania przez niego czynności prawnej lub z jego niewypłacalnością – na skutek czynności prawnej – w wyższym stopniu niż był przed jej dokonaniem. Pokrzywdzenie powstaje na skutek takiego stanu faktycznego majątku dłużnika, który powoduje niemożność lub utrudnienie albo opóźnienie zaspokojenia wierzyciela.

Zatem przesłankami skargi pauliańskiej, zgodnie z art. 527 k.c. są: dokonanie przez dłużnika z osobą trzecią czynności prawnej, na skutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową oraz doszło do pokrzywdzenia wierzycieli, działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, wiedza lub możliwość (przy zachowaniu należytej staranności) dowiedzenia się o tym przez osobę trzecią. Wszystkie wymienione przesłanki muszą wystąpić kumulatywnie, a ciężar ich udowodnienia co do zasady - zgodnie z regułą dowodową wyrażoną w art. 6 k.c. - obciąża wierzyciela, który jest uprawniony do zaskarżenia czynności prawnej dłużnika, jednak wierzyciel może skorzystać z domniemań prawnych przewidzianych w art. 527 i art. 528 k.c.

Z treści zawartego w art. 527 § 3 k.c. domniemania prawnego wynika, że jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Kolejne domniemanie prawne, które znajdzie zastosowanie w rozpoznawanej sprawie ze względu na charakter zaskarżonej czynności przewidziane zostało w przepisie art. 528 k.c. Wymieniona regulacja wskazuje, że jeżeli skutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił podstawę do przyjęcia, że dłużnik strony powodowej A. K. nie spłacił zaległości podatkowych z tytułu podatku od towarów i usług za kwiecień 2014 roku oraz poszczególne miesiące od sierpnia do grudnia 2014 roku. Stan zaległości podatkowych dłużnika na dzień 9 lutego 2018 roku wynosił wraz z odsetkami 191 936,02 zł. Jednocześnie toczące się wobec dłużnika postępowanie egzekucyjne zmierzające do wyegzekwowania tego długu, nie doprowadziło do zaspokojenia wierzyciela.

W opinii Sądu Okręgowego A. K. wyzbywając się jedynych, wartościowych składników majątkowych w postaci prawa własności spornych nieruchomości oraz udziału w prawie własności nieruchomości na rzecz pozwanej, stał się niewypłacalny, a zatem należało uznać, że działał z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż wskazana przesłanka zostaje spełniona w sytuacji gdy stan majątku dłużnika jest taki, że uniemożliwia wierzycielowi całkowite lub częściowe zaspokojenie w drodze egzekucji przysługującej mu względem dłużnika wierzytelności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001 r., sygn. akt IV KKN 525/00, (...)).

W ocenie Sądu Okręgowego, A. K. prowadzący działalność gospodarczą darował pozwanej sporne nieruchomości wiedząc, że prowadzona jest kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości jego rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług za okres 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku. W trakcie tej kontroli w dniu 26 czerwca 2015 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ż. wydał decyzję zabezpieczającą, określając przybliżoną sumę zobowiązań podatkowych, objętych kontrolą na kwotę 139 296 zł. Decyzja ta została doręczona A. K. w dniu 16 lipca 2015 roku. A. K. natomiast w kilka dni po doręczeniu wskazanej decyzji wyzbył się jedynych, wartościowych składników swojego majątku, z których powód mógł zaspokoić przysługującą powodowi wierzytelność z tytułu należności podatkowych. Zdaniem Sądu Okręgowego A. K. działał bez wątpienia z pokrzywdzeniem wierzyciela, dokonując darowizny niniejszych nieruchomości pozwanej.

Sąd I instancji podkreślił, że z przepisów o skardze pauliańskiej wynika, iż nie jest wymagane, aby dłużnik działał w celu pokrzywdzenia wierzycieli, czyli miał subiektywnie ukierunkowany zamiar (bezpośredni lub choćby pośredni, ewentualny) spowodowania skutku w postaci pokrzywdzenia wierzycieli wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią. Nie jest też wymagana jego wina, ponieważ nie chodzi tutaj o odpowiedzialność o charakterze odszkodowawczym. Wystarczające jest istnienie lub możliwość istnienia, przy zachowaniu należytej staranności, po stronie dłużnika choćby ogólnej świadomości, nawet nie dotyczącej konkretnego wierzyciela, że wskutek dokonania czynności prawnej z osobą trzecią może stać się on niewypłacalny lub może powiększyć już istniejący stan swojej niewypłacalności (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 listopada 2015 r., I ACa 1013/14, (...)).

Zdaniem Sądu Okręgowego wyegzekwowanie przysługującej powodowi wierzytelności od A. K. stało się niemożliwe z uwagi na brak majątku, z którego wierzyciel mógłby zaspokoić się w sposób przymusowy.

A. K. nie posiada bowiem aktualnie żadnego majątku poza udziałem w nieruchomości usytuowanej w P.. Dłużnik prowadzi działalność gospodarczą, która jednakże nie przynosi znacznych dochodów. Poza tym toczą się przeciwko niemu inne postępowania egzekucyjne na sumę przekraczającą 2 300 000 zł. Tym samym dłużnik stał się całkowicie niewypłacalny. Zgodnie z ugruntowanymi poglądami doktryny prawa cywilnego i orzecnictwem Sądu Najwyższego o niewypłacalności dłużnika nie świadczy wyłącznie postanowienie komornika stwierdzające bezskuteczność prowadzonej egzekucji. Wierzyciel może wykazywać niewypłacalność dłużnika za pomocą wszelkich dowodów (wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 6 grudnia 1996 r., sygn. akt I ACr 853/96). Na tej podstawie Sąd I instancji uznał, że A. K. nie posiada majątku, z którego powód mógłby uzyskać zaspokojenie.

Zdaniem Sądu Okręgowego, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych nie budziło także wątpiwości, że pozwana będąca siostrą A. K., może być uznana za osobę pozostającą z nim w bliskim stosunku, w rozumieniu art. 527 § 3 k.c. Tym samym w sprawie znalazło zastosowanie domniemanie, dotyczące wiedzy pozwanej o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Domniemania tego pozwana w żaden sposób, nie obaliła, poprzestała bowiem w tym zakresie na podniesieniu gołosłownych twierdzeń. W ocenie Sądu Okręgowego pozwana miała pełną świadomość, iż dokonując spornej czynności prawnej doprowadza do niewypłacalności albo co najmniej pogłębienia tej niewypłacalności po stronie dłużnika. Stąd też Sąd I instancji doszedł do przekonania, że umowa darowizny z dnia 22 lipca 2015 roku z całą pewnością zmierzała do pokrzywdzenia wierzyciela.

Sąd I instancji wskazał, że nawet gdyby uznać, tak jak twierdzi pozwana, że pozwana nie wiedziała o tym, iż dłużnik posiada jakiegokolwiek zobowiązania względem wierzyciela, a tym samym dokonując przedmiotowej czynności prawnej działał na szkodę wierzyciela, to i tak istnieje dalsza podstawa prawna do uwzględnienia powództwa. Sąd Okręgowy odwołała się do treści art. 528 k.c., który zawiera kolejne domniemanie prawne i znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie. Sąd I instancji podniósł, że czynność prawna z dnia 22 lipca 2015 roku została dokonana pod tytułem darmym. Powołany przepis z kolei wyłącza przesłankę złej wiary po stronie osoby trzeciej w tych wypadkach, gdy wskutek zaskarżonej czynności osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie. W takiej sytuacji wierzyciel

może żądać ochrony także wtedy, gdy osoba trzecia nie wiedziała i nie mogła przy zachowaniu należytej staranności dowiedzieć się o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela (Z. R., A. O., Zobowiązania, 2008, s. 34) i jest zwolniony od obowiązku wykazania, że osoba trzecia wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć o tym, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwana nie może więc skutecznie powołać się nie tylko na brak wiedzy o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela przy zawieraniu umowy darowizny, ale również na okoliczność zachowania przez siebie należytej staranności, która nie pozwoliła jej na uzyskanie takiej wiedzy, ponieważ wskutek niniejszej czynności prawnej dokonanej przez dłużnika, uzyskała ona korzyść majątkową bezpłatnie.

Uwzględniając powyższe okoliczności, treść art. 527 § 1, 2 i 3 k.c. w zw. z art. 528 k.c. oraz mając na uwadze to, że pokrzywdzenie wierzyciela ocenia się nie według chwili dokonania czynności prawnej dłużnika z osobą trzecią, lecz według chwili jej zaskarżenia. (vide wyrok SN z dnia 22 marca 2001 r., V CKN 280/2000), Sąd Okręgowy uznał za bezskuteczną wobec powoda Skarbu Państwa – Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. umowę darowizny z dnia 22 lipca 2015 roku zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. B. za numerem Rep. (...), pomiędzy A. K. a G. T., na podstawie której A. K. darował na rzecz G. T.:

a) nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 7,6400 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

b) nieruchomości składającą się z działek o numerach : (...), o łącznej powierzchni 10,1100 ha, położoną w J., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

c) nieruchomości składającą się z działek o numerach :(...), o łącznej powierzchni 2,9411 ha, położoną w G., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...);

d) udział wynoszący 1/2 część w nieruchomości składającej się z działki oznaczonej numerem (...), o powierzchni 0,09 ha, położonej w P., dla której Sąd Rejonowy w (...) V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), do wysokości przysługujących powodowi wierzytelności w łącznej kwocie 191 936,02 zł z tytułu niezapłaconego podatku od towarów i usług wraz z należnymi odsetkami od zaległości podatkowych, kosztami upomnień i kosztami egzekucji wynikających z tytułów wykonawczych wystawionych przeciwko A. K. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. o numerach:

- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.

- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.

- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.

- (...)(...) z dnia 11.01.2017r.

- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.

- (...)(...)z dnia 11.01.2017r.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej przepisów powództwo oddalił jako bezzasadne. Wskazał, że od dłużnika A. K. wyegzekwowano wierzytelności z tytułu podatku od towarów i usług za czerwiec 2014 roku, stwierdzoną tytułem wykonawczym numer (...)(...)oraz z tytułu podatku od towarów i usług za lipiec 2014 roku, stwierdzoną tytułem wykonawczym numer (...)(...). Tym samym brak jest podstaw do uwzględnienia powództwa w powyższym zakresie. Należności podatkowe, obciążające dłużnika w powyższej części zostały spłacone i dlatego powództwo należało oddalić w tej części.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd Okręgowy wskazał, że może włożyć na jedną

ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Uznał przy tym, iż powód wygrał sprawę niemalże w całości. W związku z tym pozwana zobowiązana jest do zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda w całości. Na tę należność składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 10 800 zł obliczone zgodnie z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii (...) i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Sąd I instancji na podstawie tych przepisów zasądził więc od pozwanej na rzecz Prokuraturii (...) kwotę 10 800 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Ponadto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 9 597 zł tytułem brakujących kosztów sądowych, stanowiących opłatę od pozwu.

Uwzględniając powyższe na podstawie art. 347 k.p.c. w zw. z art. 527 § 1, 2 i 3 k.c. i art. 528 k.c. Sąd Okręgowy utrzymał w całości w mocy wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w (...) z dnia 19 kwietnia 2018r. wydany w sprawie sygn. akt I C 12/18.

Sąd I instancji oddalił wniosek strony powodowej o uzupełnienia wydanego w sprawie wyroku zaocznego. Podniósł, że zgodnie z art. 351 § 1 k.p.c. strona może w ciągu dwóch tygodni od ogłoszenia wyroku, a gdy doręczenie wyroku następuje z urzędu - od jego doręczenia, zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku, jeżeli sąd nie orzekł o całości żądania, o natychmiastowej wykonalności albo nie zamieścił w wyroku dodatkowego orzeczenia, które według przepisów ustawy powinien był zamieścić z urzędu.

Zdaniem Sądu Okręgowego wyrok powinien zostać uzupełniony, gdy sąd nie orzekł o całości żądania powoda. W szczególności uzupełnienie wyroku odnosi się do sytuacji, w której nie wydano rozstrzygnięcia merytorycznego co do poszczególnych roszczeń dochodzonych przez powoda lub nie uwzględniono roszczenia w całości, a jednocześnie nie oddalono powództwa w pozostałej części. Dodatkowo brak orzeczenia o całości żądania, uzasadniający uzupełnienie wyroku, zachodzi także wtedy, gdy sąd pominął inne wnioski powoda, np. wniosek o zasądzenie kosztów postępowania.

Zdaniem Sądu I instancji wyrok zaoczny z dnia 19 kwietnia 2018 roku wydany w sprawie sygn. akt I C 12/18 zawiera całościowe rozstrzygnięcie o żądaniach zgłoszonych w pozwie. Poza tym nie zachodzi konieczność zamieszczenia w nim żadnych dodatkowych orzeczeń z urzędu.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła pozwana.

Zaskarżyła wyrok w części, to jest, co do punktu 1.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dłużnik A. K. miał pełną świadomość posiadania zaległości z tytułu rozliczenia podatku od towaru i usług za 2014 rok w momencie dokonywania kwestionowanej czynności prawnej, to jest umowy darowizny, podczas gdy powyższa okoliczność nie została w toku prowadzonego postępowania dostatecznie wykazana, a nadto sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przesłuchanie wymienionego w charakterze świadka, co niewątpliwie pozwoliłoby na dokonanie jednoznacznych ustaleń w tym zakresie,
2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 217 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku strony pozwanej o przesłuchanie w charakterze świadka A. K. uznając, że okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione przy jednoczesnym braku wskazania na jakiej podstawie Sąd przyjął, iż dłużnik miał pełną wiedzę, co do posiadanych zaległości,
3. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 302§ 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania strony pozwanej podczas gdy wniosek taki złożono, a przeprowadzenie wskazanej czynności było niezbędne dla ustalenia okoliczności faktycznych mających kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez

1. oddalenie powództwa w całości,
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Ewentualnie, domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się niezasadna.

Wskazać należało, że pozwana we wniesionej apelacji w żadnym miejscu nie kwestionuje ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy. W ocenie Sądu odwoławczego natomiast, ustalenia te znajdują należyte oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, Sąd Apelacyjny więc przyjął je za własne i uczynił integralną częścią swoich rozważań.

Pozwana wnosząc apelację w oparciu o zarzuty proceduralne dotyczące, jej zdaniem, wadliwego oddalenia wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań wnioskowanego świadka oraz pominięcia dowodu z przesłuchania strony pozwanej, zakwestionowała w istocie poczyniony na podstawie ustaleń Sądu Okręgowego, wniosek tego Sądu dotyczący świadomości dłużnika i pozwanej jako obdarowanej, co do istnienia długu względem powodowa w dacie zawarcia umowy darowizny. Nie uzasadniła znaczenia opisanego zarzutu, apelacja w tym zakresie jest lakoniczna i ogranicza się jedynie do twierdzenia o błędnym wniosku Sądu Okręgowego, będącym rezultatem pominięcia i oddalenia wnioskowanych przez pozwaną dowodów.

Sąd Apelacyjny mając na uwadze kontekst w jakim zarzut ten został podniesiony uznał, że zarzut ten - w odniesieniu do świadomości dłużnika - dotyczył w istocie bezpodstawnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy jego działania z zamiarem pokrzywdzeniem wierzycieli, natomiast - w odniesieniu do świadomości pozwanej - miał wskazywać na bezpodstawne uniemożliwienie przeprowadzenia dowodu na okoliczność obalenia domniemania z art. 527 § 3 k.c.

Mając wskazane na uwadze, Sąd Apelacyjny uznał, że podniesione w apelacji zarzuty dotyczące naruszenia przepisów prawa procesowego okazały się zasadniczo chybione.

Jako niezasadny Sąd odwoławczy ocenił zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. mający polegać na oddaleniu wniosku strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka A. K. przy jednoczesnym uznaniu, że okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione.

W sprzeciwie od wyroku zaocznego, tak jak i w piśmie pozwanej z dnia 20 lipca 2018 roku, już reprezentowanej w sprawie przez zawodowego pełnomocnika, pozwana wskazała okoliczność na jaką miałby zostać przeprowadzony dowód z zeznań świadka, a mianowicie na okoliczność jej wiedzy, co do zadłużenia darczyńcy, nie wskazała natomiast na jaką okoliczność miałoby się odbyć przesłuchanie stron. Z redakcji sprzeciwu można wywnioskować, że także na okoliczność wiedzy pozwanej co do posiadanego przez świadka zadłużenia. W powołanym piśmie, zredagowanym przez profesjonalnego pełnomocnika podtrzymano dowody zgłoszone w sprzeciwie na okoliczności tam wskazane. Zarówno dowód z zeznań świadka A. K., jak i dowód z przesłuchania pozwanej miały więc zostać przeprowadzone na okoliczność wiedzy pozwanej co do istnienia długu A. K. względem powoda. Pozwana utrzymywała bowiem, że o zadłużeniu nie wiedziała.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji zasadnie przyjął, że przeprowadzenie powołanego przez pozwaną dowodu z zeznań wymienionego świadka należało uznać za zbędne, albowiem okoliczności, na jakie dowód ten miałby zostać przeprowadzony zostały w toku sporu wykazane dowodami z dokumentów. Jednocześnie Sąd odwoławczy zauważył, że strona pozwana dopiero w apelacji wskazała, że oddalenie wniosku o przesłuchanie świadka w sprawie stało

się przyczyną niewyjaśnienia okoliczności związanych z wiedzą darczyńcy w przedmiocie jego zadłużenia, a więc okoliczności dotychczas w sprawie nie podnoszonych. Pozwana w toku sporu, nie utożsamiała bowiem braku swej wiedzy z brakiem wiedzy A. K. w tym przedmiocie. Twierdziła jedynie, że z bratem o sytuacji majątkowej i rodzinnej nie rozmawiała, a z jej wiedzy wynika, że w dacie zawarcia umowy darowizny A. K., nie miał długów.

Sąd I instancji słusznie uznał zatem, że okoliczność ta nie stanowiła sporu, a wystarczającym do przyjęcia, że dłużnik - A. K. posiadał świadomość, co do istnienia jego zaległości z tytułu rozliczenia podatku od towaru i usług za 2014 rok, było oparcie się na dowodach w postaci dokumentów wymienionych przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Nie jest przy tym prawdą, że Sąd Okręgowy nie podał na czym oparł ustalenia w tym zakresie i co stanowiło podstawę wniosku o świadomości darczyńcy w przedmiocie istniejących zobowiązań. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera odwołanie się do dowodów przeprowadzonych przez Sąd I instancji stanowiących podstawę poczynienia kwestionowanego w apelacji wniosku. Wartość dowodowa i wiarygodność wskazanych dokumentów tak urzędowych jak i prywatnych, w szczególności dowodów doręczeń decyzji z 26 czerwca 2015 roku oraz protokołu przeprowadzonej kontroli podatkowej stanowiących karty 118 i 128, nie była kwestionowana przez pozwaną.

O ile nie mogło być wątpliwości, co do wydania przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. ostatecznej decyzji określającej zobowiązanie podatkowe dłużnika z tytułu podatków i usług za wskazane w decyzji okresy w łącznej kwocie 182 198 zł w dniu 20 grudnia 2016 roku, a więc już po zawarciu umowy darowizny, to także wątpliwości budzić nie mogło, że o istnieniu zaległości dłużnik był informowany przed dniem zawarcia wskazanej umowy. Sąd Okręgowy wnioskując o świadomości dłużnika wyraźnie odwołał się do dowodów potwierdzających okoliczność doręczenia w dniu 16 lipca 2015 roku, a więc przed datą zawarcia umowy darowizny z pozwaną, a w toku wykonywanej u dłużnika, w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, kontroli podatkowej w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu podatku od towarów i usług (za okres 1 stycznia 2014 roku – 31 grudnia 2014 roku), wydanej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Ż. decyzji zabezpieczającej z dnia 26 czerwca 2015 roku określającej przybliżoną sumę zobowiązań podatkowych objętych tą kontrolą, na kwotę 139 296 zł. Sąd I instancji podkreślił także, że omawiany wniosek wyprowadził również z faktu doręczenia A. K. w dniu 16 lipca 2015 roku protokołu przeprowadzonej kontroli podatkowej, z którego wynikało, że posiada on znaczne zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za okres 1 kwietnia 2014 roku – 31 grudnia 2014 roku.

Wbrew twierdzeniom apelującej należało przyjąć zatem, że Sąd ten uzasadnił kwestionowany w apelacji wniosek. W ocenie Sądu Apelacyjnego wniosek ten, w odwołaniu do przeprowadzonych, przez ten Sąd dowodów w postaci dokumentów należało uznać za usprawiedliwiony. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena wymienionych dowodów jako podstawy jego wyprowadzenia odpowiada regułom logicznego myślenia. Okazała się bowiem racjonalna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego. Nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c..

W konsekwencji nie można było podzielić zawartego w apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych mającego polegać na przyjęciu, że A. K. miał pełną świadomość posiadania zaległości z tytułu rozliczenia podatku od towaru i usług za 2014 rok w momencie dokonywania kwestionowanej czynności prawnej. Podkreślenia wymagało przy tym, że apelacja nie zawiera żadnych argumentów mogących zdyskredytować analizowane ustalenie. Stanowi twierdzenie, które w żaden sposób nie zostało skonfrontowane choćby z niekwestionowaną treścią dowodów z powołanych dokumentów, czy też tezą z postępowania administracyjnego o celowym działaniu dłużnika polegającym na zaniżaniu obrotów.

Ubocznie jedynie podnieść należało, że oddalenie analizowanego wniosku jako zgłoszonego na inną niż wskazana w apelacji okoliczność, a więc wiedzę pozwanej jako obdarowanej, co do zadłużenia darczyńcy, ocenić należało za zasadne. Jego przeprowadzenie okazało się nieistotne dla rozstrzygnięcia w myśl art. 227 k.p.c., o czym Sąd odwoławczy wypowie się niżej.

Sąd Apelacyjny nie podzielił także zarzutu naruszenia art. 302 § 1 k.p.c. mającego polegać na pominięciu dowodu z przesłuchania strony pozwanej, który to dowód oceniony został przez apelującą jako niezbędny dla

ustalenia okoliczności faktycznych mających kluczowy wpływ dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Pozwana nie wyjaśniła w jaki sposób miałyby dojść do naruszenia wskazanego artykułu. Wnioskować można jedynie, że stała na stanowisku, że skoro Sąd widział potrzebę jego dopuszczenia, winien go bez względu na okoliczności związane z jej niestawiennictwem przeprowadzić.

Sąd Apelacyjny zarzutu tego nie podzielił. Choć nie sposób nie zauważyć, że Sąd Okręgowy dopuścił się uchybienia proceduralnego orzekając w omawianym zakresie. Pozwana wezwana do osobistego stawiennictwa na termin rozprawy w dniu 6 listopada 2018 roku i poinformowana, że zostanie przesłuchana w charakterze strony (k. 293, k.294), nie stawiała się na terminie bez żadnego usprawiedliwienia. Sąd Okręgowy pominął więc dowód z jej przesłuchania.

W wezwaniu na posiedzenie Sąd Okręgowy nie oznaczył jednak, zgodnie z treścią art. 150 k.p.c. pkt 5 k.p.c. skutków niestawiennictwa strony wezwanej do osobistego uczestnictwa w rozprawie. Winien to uczynić jeśli konsekwencją niestawiennictwa miało okazać się pominięcie przeprowadzenia planowanego w procesie, a wnioskowanego przez stronę dowodu. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że pominął dowód z uwagi na niestawiennictwo strony, co w braku wcześniejszego stosownego pouczenia stanowi uchybienie proceduralne. Zdaniem Sądu Apelacyjnego jednakże z pewnością nie takie, które miało wpływ na treść orzeczenia.

Dowód ten ocenić należało jako zbędny w rozumieniu art. 227 k.p.c. i jako taki pominąć. Podstawę prawną pominięcia dowodu z przesłuchania strony pozwanej stanowiąc winien więc art. 217 § 3 k.p.c. Pominięcie wskazanego dowodu mimo opisanego uchybienia, na innej podstawie prawnej okazało się zatem nie stanowić argumentu przemawiającego za zasadnością wniosków apelacji.

Pominięcie wskazanego dowodu znalazło uzasadnienie w dyrektywie art. 528 k.c..

Przypomnienia wymagało, że dowód ten miał zostać przeprowadzony, tak jak dowód z zeznań świadka A. K. na okoliczność wiedzy pozwanej co do posiadanego przez świadka zadłużenia. Czynienie ustaleń w tym przedmiocie, okazało się wobec zaistnienia w okolicznościach sporu przesłanek z art. 528 k.c., zbędne.

Podnieść należało, jak trafnie wskazał Sąd Okręgowy, że wiedza pozwanej w przedmiocie zadłużenia świadka A. K. pozostawała okolicznością nieistotną dla rozstrzygnięcia, albowiem doszło do przeniesienia własności nieruchomości pod tytułem darmym. Bezsprzecznie więc, w okolicznościach sporu zaistniały przesłanki z art. 528 k.c.. Wierzyciel mógł żądać ochrony wynikającej z art. 527 § 1 k.c. mimo tego, że osoba trzecia nie wiedziała i nie mogła przy zachowaniu należytej staranności dowiedzieć się o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. Natomiast to, że dłużnik działał, z taką świadomością zostało, jak zasadnie uznał Sąd I instancji, wykazane w toku sporu. W sprzeciwie od wyroku zaoczego ograniczono się jedynie do zarzutu dotyczącego braku wiedzy pozwanej co do zadłużenia darczyńcy.

Ubocznie podnieść należało, że lakoniczności sprzeciwu nie może usprawiedliwiać podnoszona w nim okoliczność niezapoznania się przez pozwaną z odpisem pozwu. Odpis pozwu, jak wynika z akt sprawy i co nie było przez pozwaną kwestionowane, został doręczony na adres, pod którym pozwana zamieszkuje. Przesyłkę zawierającą odpis pozwu, tak jak i zawiadomienie o terminie rozprawy w dniu 19 kwietnia 2018 roku doręczono dorosłemu domownikowi – T. T.. Nie było więc podstaw do uznania, że pozwana nie miała możliwości odnieść się do wszystkich twierdzeń powoda zawartych w pozwie, w tym także do działania darczyńcy ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Okoliczność braku wiedzy pozwanej, co do istnienia zadłużenia darczyńcy, jako jedyna podniesiona w sprzeciwie okoliczność mająca świadczyć o niezasadności powództwa, pozostawała więc nieistotna dla rozstrzygnięcia.

Ważnym jest bowiem, że w toku sporu nie zostało obalone domniemanie z art. 529 k.c. dotyczące niewypłacalności dłużnika w skutek dokonania darowizny, co prowadzi do wniosku, że dłużnik działał z zamiarem pokrzywdzenia wierzycieli. Pominięty dowód z przesłuchania stron oraz oddalony dowód z zeznań świadka nie miał, z uwagi na

tezę dowodową, służyć obaleniu wskazanego domniemania. Przeprowadzenie tych dowodów nie mogło więc, wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, zostać ocenione jako kluczowe dla rozstrzygnięcia.

Rację więc należało przyznać Sądowi I instancji, że w sprawie wykazane zostało, iż dłużnik A. K. rozporządził swoim majątkiem w celu uniemożliwienia skierowania do niego skutecznej egzekucji, z uwagi na fakt, iż wiedział o swoim znacznym zadłużeniu podatkowym w dacie dokonania czynności. Natomiast zaskarżona w niniejszej sprawie czynność prawna w postaci umowy darowizny została dokonana przez dłużnika z pełną świadomością pokrzywdzenia wierzyciela - Skarbu Państwa. Na jej ubezskutecznienie wobec pozwanej w zakresie wskazanym w wyroku pozwałała treść art. 528 k.c. Zbędne było badanie świadomości pozwanej jako obdarowanej siostry dłużnika co do istnienia jego zobowiązań względem powoda.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. apelację pozwanej oddalono.

Na podstawie art. art. 98 k.p.c. z art. 108 k.p.c., 109 § 2 k.p.c. i 391§ 1 k.p.c. art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej i art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i w związku z § 10 ust 1 pkt 2 i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) , zasądził od pozwanej na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4 050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym

Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga Ewa Staniszevska Małgorzata Goldbeck-Malesińska